

INFORMARE

“Situția de vulnerabilitate” reprezintă una din următoarele situații în care se află persoana:

a) nu realizează venituri proprii sau veniturile lor ori ale susținătorilor legali nu sunt suficiente pentru asigurarea unui trai decent și mediu sigur de viață;

b) se află în imposibilitatea de a-și asigura singure activitățile de bază ale vieții zilnice, nu se pot gospodări singure și necesită asistență și îngrijire;

c) nu au locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii. 5. “Persoanele din zona urbană/ rurală”

Persoanele vulnerabile

Persoanele vulnerabile sunt acele persoane care au dobândit o formă de protecție în România și care au potențial redus de autoîntreținere.

Sunt considerate persoane vulnerabile:

a) minorii;

b) minorii neînsoțiți;

c) persoanele cu dizabilități;

d) persoanele în vârstă;

e) femeile însărcinate;

f) părinții singuri însoțiti de copiii lor minori;

g) victimele traficului de persoane;

h) persoanele care suferă de afecțiuni grave;

i) persoanele cu afecțiuni mintale;j) persoanele care au fost supuse torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, psihică, fizică sau sexuală, ori aflate în alte situații speciale, similare celor menționate anterior.

În materie civilă, adulții vulnerabili sunt persoanele de peste 18 ani care, conform articolului 1 din [Convenția de la Haga din 2000 privind protecția internațională a adulților](#) (Convenția din 2000 privind adulții), din cauza unei deficiențe sau a insuficienței facultăților personale, nu sunt în măsură să își protejeze interesele.

Vulnerabilitatea persoanelor în cauză poate fi determinată de diverși factori, printre care deficiențe mintale sau fizice care le afectează capacitatea de a lua decizii sau de a evalua implicațiile acestor decizii (de exemplu, implicațiile financiare).

Mai multe măsuri îi pot sprijini pe adulții vulnerabili în exercitarea drepturilor lor. Măsurile de protecție sunt măsuri menite să protejeze persoana sau bunurile aflate în proprietatea adultului vulnerabil. Aceste măsuri de protecție ar putea fi impuse pe baza unor hotărâri judecătorești sau a unor decizii ale unei autorități competente. Competențele de reprezentare pot fi stabilite ca măsură preventivă utilă într-un moment în care o persoană este încă în măsură să își protejeze propriile interese pentru a-și organiza reprezentarea și condițiile de gestionare a afacerilor sale personale și financiare în cazul unei vulnerabilități viitoare.

La nivel internațional, protecția este asigurată de Convenția din 2000 privind adulții. Convenția a intrat în vigoare în 10 țări ale UE (Austria, Belgia, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Letonia și Portugalia).

Categorii sociale vulnerabile

În **OUG nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, categoria defavorizată este definită ca fiind „*acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor din cauza diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare*” (art. 4).

În **Legea nr. 116/2002** privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, persoanele marginalizate sunt definite ca având „*poziție socială periferică, de izolare, cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității, manifestată prin absența unui minimum de condiții sociale de viață*” (p. 162, art. 3).

Grupuri vulnerabile in documente oficiale

Grupuri vulnerabile:

- copilul în situație de risc ridicat (sărăcie, vulnerabilitate la procesele de dezagregare socială, delincvență juvenilă)
- tinerii de peste 18 ani care nu mai sunt cuprinși în sistemul de ocrotire a copiilor fără familie
- persoanele cu handicap
- persoanele de etnie romă aflate în situații de risc ridicat
- vârstnicii în situație de risc ridicat și
- persoanele fără adăpost
- populația de etnie romă - persoanele cu dizabilități
- tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului și alte categorii menționate în JIM
- femeile
- familiile cu mai mult de doi copii
- familiile monoparentale

- copiii în situații de risc
- infractorii și foștii delincvenți
- persoanele dependente de droguri și alcool
- persoanele fără adăpost
- victimele violenței domestice
- persoanele infectate cu HIV/SIDA
- persoanele afectate de boli profesionale
- refugiații, azilanții

Grupuri dezavantajate:

- vârstnici săraci, fără sprijin familial
- anumite categorii de bolnavi
- persoane lipsite de locuințe sau adăpost
- femeii victime ale violenței domestice
- femeii sărace
- părinți săraci cu copii în întreținere
- copiii străzii
- adolescente sărace gravide

Grupuri de risc:

- șomerii
- copiii
- vârstnici dependenți
- tinerii
- locuitorii din mediul rural
- romii
- persoane cu handicap

Categoriile prioritare în prevenirea/absorbția sărăciei și excluziunii sociale:

- Copiii în situație de risc (abandonăți, victime ale neglijenței, ale violenței domestice, ale exploatarei sexuale, confrunțați cu sărăcia extremă)
- femeia confruntată cu riscul violenței domestice, al exploatarei sexuale
- populația săracă de romi, lipsită cronic de oportunități și, nu de puține ori, victimă a discriminării

Persoane și familii aflate în dificultate sau risc Grupuri sociale în situații de dificultate sau risc, generatoare de marginalizare sau excluziune socială :

- copii
- persoane vârstnice
- persoane cu handicap
- persoane dependente de consumul de droguri, alcool sau alte substanțe toxice
- persoane care au părăsit penitenciarele
- familii monoparentale
- persoane afectate de violența în familie
- victime ale traficului de ființe umane
- persoane fără venituri sau cu venituri mici
- imigranți
- persoane fără adăpost
- persoane infectate sau bolnave de HIV/SIDA
- bolnavi cronici
- persoane care suferă de boli incurabile
- alte persoane aflate în situații de nevoie socială

Familii cu copii, cu vulnerabilitate ridicată:

- familii cu mulți copii
- familii monoparentale
- familii cu probleme de dezorganizare socială
- familii sărace de romi
- familii care trăiesc în condiții inumane/ precare

Grupuri vulnerabile, grupuri sociale care sunt supuse riscului de marginalizare socială:

- copiii aflați în sistemul de stat de protecție a copilului
- tinerii de peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului
- familiile cu mai mult de doi copii și cele monoparentale
- populația romă
- persoanele cu dizabilități
- persoanele eliberate din detenție

Grupuri vulnerabile pe piata muncii

Grupuri defavorizate din punct de vedere al oportunităților ocupaționale:

- romi
- persoane cu handicap
- femei
- tineri fără experiență în muncă
- șomeri peste 45 de ani

Persoane dezavantajate pe piața forței de muncă:

- romi
- persoane cu handicap
- femei
- tineri post instituționalizați
- persoane de peste 45 de ani
- părinți unici susținători ai familiilor monoparentale
- șomeri de lungă durată persoane în vârstă aflate în căutarea unui loc de muncă
- persoane eliberate din detenție
- persoane condamnate la măsuri neprivative de libertate

Persoane vulnerabile, aflate în risc de excluziune socială, grupuri vulnerabile :

- populația de etnie romă
- tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului
- persoanele cu dizabilități
- unici întreținători de familie
- persoane din mediul rural aflate în căutarea unui loc de muncă
- persoane eliberate din detenție persoane în vârstă aflate în căutarea unui loc de muncă

Categorii speciale de șomeri din punct de vedere al scutirilor acordate pentru angajatori:

- șomeri în vârstă de peste 45 de ani
- șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale
- persoane cu handicap
- șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării vor îndeplini, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau pensia pentru limită de vârstă

Femei în risc de marginalizare socială din punct de vedere al inserției pe piața muncii:

- femeile din mediul rural
- femei de peste 45 de ani
- femei victime ale violenței domestice
- femei victime ale traficului de persoane
- femei cu HIV/SIDA - femei dependente de droguri
- femei care părăsesc sistemul de detenție

Sursa: Sinteză pe baza datelor prezentate în Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată, Ministerul Muncii, 2010, anexa 9 - Analiza statistică a grupurilor vulnerabile în România, completat cu date din Planul național de dezvoltare 2007-2013, Guvernul României, 2005, și Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, Guvernul României și MMFPS, 2007.

Creșterea șanselor de ocupare pentru grupurile vulnerabile

Acest lucru se face prin promovarea dimensiunii incluzive a pieței muncii, a educației și formării profesionale inițiale și continue și a promovării incluziunii sociale.

Principalele domenii de intervenție avute în vedere sunt:

- integrarea pe piața muncii și combaterea discriminării;
- îmbunătățirea accesului și participării la educație inițială și continuă pentru grupurile vulnerabile;
- promovarea egalității de gen și combaterea excluziunii sociale a femeilor;
- dezvoltarea unui sistem eficient de servicii sociale destinate reducerii riscului de marginalizare și excluziune socială;
- inițiative transnaționale în educația incluzivă și inițiative transnaționale pe piața muncii.
- dezvoltarea economiei sociale;

- îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile la educație;
- promovarea de oportunități egale pe piața muncii;
- inițiative transnaționale pe piața globală a muncii